

Za doc. MUDr. Josefem Hladovcem, CSc.

Vztah mezi učitelem a jeho žáky je obzvláště v medicíně velmi důležitý. Kreativní a pracovitý člověk v profesním životě nashromáždí množství unikátních zkušeností i znalostí a pro mladší kolegy je velkým darem, když je schopen a ochoten své poznatky předávat. Přenáší na ně nejen zjištěná fakta, ale i své cesty při hledání správného řešení. V příznivé situaci si s postupem doby jak učitel, tak i jeho žák uvědomí, že oba překročili hranici odborné výuky a jeden druhému nechává nahlédnout i do svého soukromí. Žák se stává svědkem, jak se školitel a zkušenější kolega rozhoduje i v situacích, které jsou od jeho profese vzdáleny. Dobrý učitel se tak podílí i na utváření názorů a postojů, které nejsou přímo spjaté s řešením společného vědeckého úkolu.

Bohužel přicházejí i smutné momenty, které žáky staví před fakt, že kvalita vztahu ke staršímu, moudrému, přátelskému a lidskému kolegovi se nenávratně mění zásluhou vyšší moci.

Doc. MUDr. Josef Hladovec, CSc., se narodil 25. 12. 1924 v Táboře. Zde také absolvoval reálné gymnázium a v roce 1944 složil válečnou maturitu. V roce 1945 začal studovat medicínu na Karlově univerzitě v Praze a během studia praktikoval ve Fyziologickém ústavu na Albertově. Svá studia zakončil a doktorem veškerého lékařství se stal v roce 1950.

Po promoci dostal umístěnku do Podkrkonoší, kde krátce pracoval v několika nemocnicích. Nejdéle pak působil v nemocnici v Opočně. V roce 1955 odchází do Prahy do Výzkumného ústavu pro farmacii a biochemii, kde zastával post vědeckého pracovníka do roku 1966. Tehdy přešel do Ústavu pro choroby oběhu krevního (později Institut klinické a experimentální medicíny). V roce 1987 se stal vedoucím Angiologické laboratoře při

IV. interní klinice Všeobecné fakultní nemocnice a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Na této fakultě byl také habilitován a dne 20. 1. 1992 jmenován docentem.

Ve svém profesním životě se věnoval jako experimentální pracovník problematice hemokoagulace, trombózy, aterosklerózy a vztahu endotelu ke kardiovaskulárním onemocněním [1]. Publikoval více než 90 originálních prací v impaktovaných časopisech a v USA byla vydána i jeho mezinárodně ceněná monografie [2]. Patřil tak k našim významným odborníkům známým ve světě ještě před sametovou revolucí. Mimo jiné byl i autorem originální metody na stanovení počtu endotelií v cirkulující krvi a zabýval se sledováním různých nox a protektivních faktorů na odlupování endotelu [2–9]. Kromě toho měl k dispozici modely experimentální trombózy u krys i trombózy a trombolýzy *in vitro* a na nich se věnoval problematice fibrinolýzy, aktivity krevních destiček, struktury fibrinu, účinku antitrombotik, zánětu, imunosuprese a vlivu různých vasoaktivních látek a hormonů na vznik a kvalitu trombu [10,11].

Laboratoř Josefa Hladovce byla umístěna na klinickém pracovišti. V IKEM byla situována na II. interní výzkumné základně a spadala do působnosti Oddělení periferní cirkulace (MUDr. Jiří Linhart, DrSc., doc. MUDr. Ivo Přerovský, DrSc.), kde problematika arteriální i žilní trombózy byla vždy předmětem odborného zájmu. Dobře si pamatuji na pracovní schůzky, kde se plánovala témata a řešení vědeckých úkolů a diskutovalo se i nad problémy jednotlivých pacientů. Později jsem již nikdy nezažil tak blízké a produktivní propojení experimentální a klinické práce.

Jako experimentální pracovník nebyl Josef Hladovec limitován při svém výzkumu etickými a organizačními problémy humánní medicíny a mohl vždy stanovit metodiku práce tak, aby došel k cíli. Pro nás, mladší kolegy, bylo velkou školou diskutovat s ním metodiku plánovaného výzkumu, a tak předcházet různým úskalím a pozdějšímu zklamání ze zjištění, že zvoleným postupem nemůžeme zodpovědět předem položené otázky. Jeho technické znalosti i manuální zručnost mu umožňovaly, aby řadu pomůcek zkonstruoval sám. Jednoho dne jsme diskutovali možnost měření deformability červených krvinek pomocí stanovení elektrické vodivosti erytrocytárního sedimentu se všemi úskalími spočívajícími v tvaru a fixaci elektrod ve zkumavce rotující v centrifuze. Následující den ráno jsem byl překvapen tím, že Pepík měl už originální elektrodu vyrobenou. Finanční prostředky na výzkum vždy věnoval i na špičkové měřicí a pozorovací zařízení, která u nás nebyla do té doby dostupná. Na den strávený experimentální prací v jeho laboratoři jsem se vždy těšil, neboť byla nejen zajímavá, ale i provázena paralelními diskusemi o problematice trombózy.

Jako člověk byl Pepík vždy přesvědčen o tom, že je třeba se správně společensky angažovat a aktivně napomáhat zlepšení a řešení společenských problémů. To jej dovedlo i k funkcím v Klubu angažovaných nestranníků

(KAN) v období let 1968–1969. I v době pozdější „normalizace“ se neváhal veřejně postavit za spolupracovníky, kteří byli nespravedlivě obviňováni a postihováni.

I když Josef Hladovec mnoho let trpěl chronickým, limitujícím onemocněním, byli jsme všichni jeho spolupracovníci a přátelé hluboce zarmoucení zprávou, že dne 15. 2. 2012 zemřel.

Milý Pepíku, s úctou a smutkem se s Tebou loučíme, avšak díky tomu, jaký jsi byl, zůstáváš v nás a s námi.

*Doc. MUDr. Miroslav Bulvas, CSc.,
III. interní-kardiologická klinika,
3. LF UK a FN Královské Vinohrady,
e-mail: mbulv@fnkv.cz*

Literatura

- [1] Hladovec J. Endothelium in the pathogenesis of main vascular diseases. *Folia Haematologica* 1989;116:887–94.
- [2] Hladovec J. Antithrombotic drugs in thrombosis models. Boca Raton, Florida: CRC Press, 1989:1–234.
- [3] Hladovec J. The effect of antifibrinolytic agents on thrombocyte aggregation in vitro and in vivo. *Folia Haematologica* 1969;92:524–8.
- [4] Hladovec J, Jirka J, Přerovský I, Málek P. Decrease of endothelium during immunosuppression. *Biomedicine* 1976;25:204–6.
- [5] Hladovec J. Endothelial injury by nicotine and its prevention. *Experientia* 1978;34:1585–6.
- [6] Hladovec J, Přerovský I, Staněk V, Fabián J. Circulating endothelial cells in acute myocardial infarction and angina pectoris. *Klinische Wochenschrift* 1978;56:1033–6.
- [7] Hladovec J. Experimental homocystinemia, endothelial lesions and thrombosis. *Blood Vessels* 1979;16:202–5.
- [8] Hladovec J, De Clerck F. Protection by flunarizine against endothelial cell injury in vivo. *Angiology* 1981;32:448–62.
- [9] Hladovec J, Koutský J, Přerovský I, Dvořák V, Novotný A. Oral contraceptives, methionine and endothelial lesion. *Vasa* 1983;12:117–20.
- [10] Hladovec J. A sensitive model of venous thrombosis in rats. *Thromb Res* 1986;43:539–44.
- [11] Hladovec J. A new model of arterial thrombosis. *Thromb Res* 1986;41:659–64.